SZAKÁCS RÉKA

Marie-Cécile megneveli a macskát

Ekkora ordítást még nem hallottam az osztályon, ez túlment az érzékelés szokásos peremvidékein olyannyira, hogy kétségem támadt a valóságát illetően. Igaz ugyan, hogy a küszöb környéki ingerek elbizonytalanítják az embert, mint a suttogás, amit nem annyira hallani, inkább a bőrön érezni, akár a fuvallatot, ami nem selyeming, de nem is szél, vagy a legfinomabb érintés, ami hegedűszóló és napszak a nagy szerelmek kora szerint, zene és kép, hang és látás egyszerre, és csak azután tapintás. De ez nem az árnyalatok disztingvált játéka, a kiművelt érzékek megcsalatkozása, mert ez egy rettenetes ordítás, ami a gerincvelőben rezonál, és éppen erejénél fogva valószerűtlen. Nem mozdulok, magamat és a valóságot figyelem, és tapogatom az ordítás nyomán elterülő vastag csendet, olyan, mint egy pásztorsuba. Avar- és fenyőillatot lök be a szél az ablakrésen keresztül, rángatja a fákat a hegyoldalban, a cédrusok kínlódnak. Elmosolyodok az asszociáció bárgyúságán, hogy jön a havasi suba a cédrusok közé, de bolond az elme, fittyet hány és kisiklik. Hullik is minden subástól a semmibe, mert az ordítást követő csendet átszakítja egy szörnyű kacagás. Marie-Cécile harsogva hahotázik, majd rekedt hangja szaggatott vijjogásba megy át, ez karcos, ugatásszerű hangzavarba torkollik, végül elölről kezdi az egészet, amitől futkároz a hideg a hátamon, mert mintha egy világvégi danse macabre velőtrázó koncertjét adná egyszemélyben. Amikor percek múltán végre kimegyek az orvosiból, mert már nem bírom tovább, barna arcában még mindig táncolnak az olajos hajtincsek, és tágra nyitott torkában a recsegő kacagástól ugrál a nyelvcsap.

– Nézze, doktor, pontosan úgy néz ki, mint az én kurva macskám! – szétköpködi a szavakat, miközben sovány combjait csapkodja, a szájzugban habot ver a vadul rázó kacagás, s az egész asszony olyan most, mint egy rozsdás csörgőóra, amit valaki egyszer felhúzott, és most megállíthatatlanul és rettenetesen csörömpöl az idők végezetéig.

– Nézze, ez a Ludivine olyan, mint az én háromszínű macskám – ismétli fulladozva –, de annyi esze nincs, mert ha annak adok valamit, nem kettőt akar belőle, mint ez a hülye!

A szóban forgó Ludivine, aki olyan, mint Marie-Cécile macskája, letörten sírdogál az asztalnál, ami meglehetősen felfordult állapotban van, az étel barnás latyakban ázik a tányérokban, és mindent elborít a kávé, amiben lekváros tégelyek úsznak a szivacsos kenyérszigetek között. A kék padlón is mindenfelé terjengő földnyelv a rengeteg kávé, posztapokaliptikus táj térképe az egész étkező, ahol a barna földfelület folyik és kicsúszik az ember alól. Az történt ugyanis, hogy Ludivine, a hülye, aki

a ragadványnevét a tavalyi karácsonyi vásáron érdemelte ki, ahol a művészetterápiás dekorációkat gyorsan, de áron alul adta el, mert három giccses mütyürért kért két eurót, noha két izé volt három euró, emiatt szilveszterre kevesebb pénz jutott édességre a betegeknek, szóval Ludivine uzsonna előtt cigarettát kért kölcsön Marie-Cécile-től. És hiába mondta Jean-Jacques, a köpcös és kolerikus segédápoló, aki éppen az uzsonnához terített, és gőzölgő, ormótlan kannákban hordta ki a frissen lefőzött híg kávét, hogy táguljanak az étkezőből, amíg szépen mondja, és amíg el nem készül mindennel, és neki ne az étkezőben csencseljenek a cigarettával, mert Marie-Cécile szokása szerint a füle botját sem mozdította.

– Mi kéne, Ludivine? Tán adjak három cigarettát kettőért cserébe, mi?! – csúfondáros, kerregő hangon felnevetett, és vele nevettek a többiek is, akik Jean-Jacques dörgedelme ellenére már ott lézengtek az étkezőben, mert megszokták a kifakadásait. Az öreg segédápoló szerette a betegeket, és morózus ábrázata meg méregzsák természete ellenére mindig lebzselt körülötte néhány, és lesték, hogy milyen szolgálatot tehetnek az öregnek, étkezések táján vinni-hozni ezt-azt, amivel aztán kiérdemelhetnek némi repetát, ha marad a kidekázott adagokból. A lebzselők között volt Basile is, aki a leghangosabban nevetett, s a rázkódástól hintázott és hömpölygött a hasa a piszkos kardigán alatt, mint egy rettentő méretűre hízott gömböc. Mióta ellopott, és orvul felzabált Marie-Cécile karácsonyi csomagjából minden ehetőt, nem volt maradása a nála két fejjel kisebb, madárcsontú nő előtt, aki lankadatlanul és sisteregve gyűlölte, és akitől úgy félt ez a hatalmas termetű fiú, mint senki mástól a világon. A világon itt az elmeosztály értendő, amit Basile havonta néhány órára hagyott el, de amiben Marie-Cécile is egyre hosszabb időt töltött. A két ember nemigen kerülhette el a találkozást az étkezések alatt. Ilyenkor Marie-Cécile fojtott hangon, hogy az ápolók rajta ne csípjék, durva sértéseket sziszegett vagy susmogott Basile-nak, és fenyegetően vagy éppen alpárian bemutogatott neki, máskor meg keresztülnézett a behemóton, és ezeket a viselkedésmódokat kétségbeejtő kiszámíthatatlansággal váltogatta, hogy a tolvaj szarzsákon, ahogy Basile-t nevezte, elégtételt vegyen. Basile-nak jó oka volt javítani ezen az áldatlan helyzeten, ami láthatólag kikészítette, de mivel a felzabált ajándékokat nem adhatta vissza, értelmi képességei meg egyébre nem predesztinálták, jobb híján hálásan és hangosan kacagott, ha Marie-Cécile valami vicceset mondott. Így esett, hogy amikor Ludivine cigarettát kuncsorgott, és Marie-Cécile csúfondárosan kinevette, Basile is teli szájjal hahotázni kezdett. De elszámította magát, mert Marie-Cécile-t ingerelte az ostoba és szervilis hahota, és vastagon ráförmedt, így Basile a hálás közönségnek remélt elismerés helyett a durvaság ágyútüzét kapta. Marie-Cécile a kirohanás után váratlanul megenyhült Ludivine iránt, és odakínálta a doboz cigarettát azzal, hogy vegyen belőle egyet, s tartsa is meg, lássa, hogy kivel van dolga! Ludivine azonban balgán visszaélt a hirtelen jött szerencsével.

– Ludivine, a hülye, stikában két ingyencigit akart szakítani, mikor én egyet adtam neki, azt hitte, nem veszem észre?! Engem akar átverni ez a képmutató, idiótá-

nak tetteti magát, aki nem tud háromig számolni, hát persze, hogy ráüvöltöttem, megeszem elevenen! Évek óta nem adok senkinek semmit, és mikor végre megszánok valakit, rögtön át akar verni az állatja! Ez meg ijedtében nekiesett a kávéstargoncának, az összes kanna feldőlt, magát is leöntötte. Most meg úgy néz ki a szerencsétlen, mint Maya, a macskám! – és Marie-Cécile-ből újra recsegve kitört és tombolni kezdett a vad és csúnya kacagás, és amikor ránéztem a sírdogáló Ludivine-re, csak küszködve álltam meg, hogy el ne nevessem magam, mert a megszólalásig olyan volt, mint egy háromszínű macska a hosszúszőrű, sárga-fehér pulóverében, amire jókora sötétbarna foltokat festett a kávé, de már késő volt. Ludivine meglátta a nevetést a tekintetemben, és keserves bömbölésbe kezdett. A könnyei lecsorogtak az arcán, és mint egy ezüst fényfüzér, felsorakoztak a bajsza szélén, mert szegény lány endokrin zavarban is szenved, és jókora bajusza van.

Marie-Cécile Seine-Saint-Denis-ben, Párizs északkeleti külvárosában született, és Bobignyban meg a Saint-Anne kórház nyílt és zárt pszichiátriai osztályain töltötte el élete 27 évét, amikor is Bretagne-ba költözött, mert munkát talált egy carhaix-i gazdaságban. Ez volt az előregyártott és csomagolt verzió, amit a számtalan kórházi felvétele során egyre enerváltabban adott elő, ha olyan orvosba botlott, aki rögzíteni óhajtotta az életútját, akárcsak a HR-es a párizsi multinacionális cégnél, ahol a kézbesítői karrierje három nap alatt bevégeztetett. Volt ezen felül elővárosi boltokban, bárokban, lebujokban és benzinkutaknál mindenes, dolgozott háztartási kisegítőként és takarítóként, sőt egyszer felvették a Monoprix-ba árufeltöltőnek, de pályafutásai rövidek voltak, mert felmondtak neki, ha erre módot adott, ugyanis legtöbbször arrafelé sem ment részegen, vagy maga vágta be az ajtót, mihelyst sértve érezte magát.

– Torkig vagyok az emberek gonoszságával és butaságával, mind képmutató! – Marie-Cécile bizonyos tekintetben már megbízhatónak tartott, és hajlandó volt alkalomadtán válaszolni a kérdésekre, amiket óvatosan, mintegy véletlenszerűen szúrtam be a pragmatikus dolgaink közé, úgymint gyógyszerdózis, székrekedés és kimenők. Az idő előrehaladtával kevesebb lett a dühkitörése, és ritkábban inzultált, ha firtattam a dolgait, mert jobbára megszokta a képemet, és legalább nem kellett egy sokadik orvost elviselnie. – Remélem, nem lépik le egyhamar, és húz el innen, mint a többi orvos, bírja még ki egy darabig a kurva életbe', mert elegem van abból, hogy folyton más teszi fel a hülye kérdéseit!

Lépésről lépésre, mint egy dilettáns, rövidlátó régésznek, aki vaktában ide-oda bököd egy réteges és ingoványos masszában, a töredékekből és forgácsokból sikerült összeraknom a történetét. Persze azt az epizódot, hogy megverte az anyját, aki alkalmasint részegebb volt, mint ő, majd Bretagne-ba szökött, még sokáig nem említette, minthogy azt sem, hogy a szökése után hónapokig bujkált egy huelgoat-i kempingben, majd egy piszkos vendégházban, amíg egy alkalmi ismerősével egy carhaix-i környéki tanyagazdaságba nem költözött. Itt találkozott egy évvel később

az alkoholista és leukémiás Williammel, élete szerelmével. De Marie-Cécile leginkább megveszekedetten türelmetlen és robbanékony maradt, ha meg akartam tudni valamit róla.

– Fel nem foghatom, hogy miért érdekli, meg mit számít az, hogy mennyi idős voltam, amikor a szemét anyám alkoholista kurvát csinált belőlem, hogy jön ez a bogyóihoz?! Mondtam már, hogy az én rohadt életem nem turkáló, amiből kedvére mazsolázhat, én sem foglalkozom vele, akkor magának se legyen vele dolga, írja fel a kezelését, és hagyjon engem békében! Írja csak fel kérdezősködés nélkül, én meg beszedem, legfeljebb megint nem szarok másfél hétig, mint a múltkor, mert csak ennyit tudnak, maga és az összes nagyokos, még szarni sem hagyják rendesen az embert! Méghogy orvosok! Farizeus mind! Azt hiszik, hogy mindent tudnak, és a biztonságuk magaslatából osztják az észt! Ittam, erőszakoltak és vertek, erre szedették a rohadt gyógyszereiket, meg szétszúrták a sovány seggemet, eszébe ne jusson injekciót adni, mint azok a szemetek a Saint-Anne-ban! Belémnyomták a sok szart, mert őrjöngtem, persze, hogy őrjöngtem, mikor nincs az a mocsok, amiből ne jutott volna ki, hát mi van itt, amiről beszélnem kellene? És még azt kérdezi, hány éves voltam, meg hol éltem ekkor meg ekkor?! A pokolban, ha tudja, mi az! És megmondtam, hogy ezt ne nevezze életnek, csak elbaszott időnek, elbaszott, érti?! Csak annyit éltem, amennyit Williammal éltem, azalatt orvost sem láttam, de ő meghalt, és nem hagyott mást nekem, mint a rohadt macskát – szünetet tartott, majd nyugodtabban folytatta. – Meg amíg a nagyanyám nevelt, mielőtt visszakerültem anyámhoz.

– Na mit akar még hallani?! Nyolc évesen kezdem inni, kiitam, amit anyám a poharában hagyott, ő meg álmélkodott és röhögött. Tizenkét évesen alkoholista voltam, tizenöt, amikor részegen megütöttem egy rendőrt, na, ezt kurva jól tettem, hát bezártak a Saint-Anne-ba... Hagyjon engem békén, én nem vagyok magának turkáló – kiköp oldalra, aztán felpattan a sárga fotelből, és kimegy.

Ilyen egy beszélgetésünk Marie-Cécile-lel. De megint az a hibbant versenyfutás van az égen, rohannak a felhők egymásba, toprongyos, piszkos és zilált mindenik, s a tétován előbukkant, páváskodó napot, mint éhségtől megvadult közmunkások, leterítik és felfalják sugarastól.

A Colley fivérek középiskolában kerültek Finistère-be Észak-Angliából. Élnek szép számmal angolok Bretagne-ban, de inkább Côte d'Armor-ban, angol meg amerikai kolónia is van Vannes-ban, Finistère azonban a világ vége, ide nem tolonganak a britek, és mások sem. Akárhogy is van, a Colley család a kilencvenes években telepedett le, miután az apa egy bresti hajózási társaságnál kapott állást, majd az eltemetett családi hagyományok iránti vonzalmát felfedezve magában, megvásárolt egy Morlaix és Carhaix között félúton elterülő régi breton farmot, otthagyta a hajózást, és gazdálkodásba fogott. A fiai érettségi után szintén bekapcsolódtak a gazdaságba. De nem az idősebb Marc Colley volt a dolgok lelke, egyébként is nemsokára meghalt

hasnyálmirigyrákban, hanem az ifjú Marc, a zömök, tagbaszakadt, szangvinikus nagyobb fiú, aki elébe ment a korszellemnek, ösztönösen és leleményesen fejlesztett, terjeszkedett, vezetett be avagy számolt fel technológiát, gépesített vagy ellenkezőleg, váltott vissza hagyományos módszerekre, és lett elsők között első a biotermelésben is e vidéken. A gazdaság fellendült, a saját kukoricán tartott sertés és baromfi iránt egyre nőtt a kereslet, belevágott a tejfeldolgozásba is, sajtjait és zöldségeit pillanatok alatt felvásárolták a morlaix-i, landerneau-i, carhaix-i és quimper-i piacokon, egyre több alkalmazottal dolgoztak. Marc Colley felismerte, hogy a méhészet a rovarirtás miatt veszélyben van, és mivel kiterjedt vegyszermentes területeken gazdálkodtak, felvásárolta a környékbeli méhészetet is, amit Williamre bízott, akárcsak a ménes dolgát. A magas, vékony testalkatú, introvertált William Colley mind fizikumában, mind temperamentumában különbözött a bátyjától. Lassú felfogásával, rugalmatlanságával, a megszokotthoz való viszkózus ragaszkodásával, nyomott kedélyével erősen elütött az élénk, vállalkozó szellemű, mozgékony Marc-tól, de különösképpen egzaltált, szélsőségesen teátrális anyjától, aki értetlenül állt, és leplezetlen ellenérzéssel viseltetett a kisebbik fia, és annak minden dolga irányában. Tagadhatatlan, hogy Anne Colley kifejezetten kellemetlen perszóna volt, Marc Colley egyáltalán nem túlzott, amikor az anyjukat így jellemezte, de ezt magam is megtapasztalhattam a dolgok furcsa, sorszerű alakulása során, csak éppen Anne Colley-t már Madame Price-nak hívták, én azonban nem megyek a dolgok elébe.

Marc nem értette az öccsét, aki semmiben nem hasonlított rá, mert valami egészen másfajta minőségű, sérülékeny szubsztanciából alkották, emiatt folyton beteg volt, és baleseteket szenvedett, és elméje, akár a nagyon régi, törékeny kelmék, egy meggondolatlan érintéstől is beszakadt. Az élénk, tevékeny, energikus ember nem tudott mit kezdeni William indokolatlan hangulatzavaraival és kínlódásaival, amikor hetekig nem lehetett őt szóra bírni, hozzáférhetetlen és piszkos volt, tűrhetetlenül elhanyagolta magát. A vadság és a szenvedés ezen időszakaiban William senki emberfiát nem viselt el, némán foglalkozott a lovaival és a méhekkel, a köztes időben pedig konokul és szakadatlanul ivott. A lehangoltság poklát mérgező alkoholos víziók mosták el, s alighogy hézagosan oszlani kezdett a részegség, megint betört a sötét depresszió apokalipszise, s az egész kezdődött előről. A ciklusok csak akkor enyhültek, amikor William megismerte Marie-Cécile-t abban a carhaix-i gazdaságban, ahol akkor az asszony élt, és ahol lószerszámok ügyében William Colley-nak dolga akadt. A találkozás sorsdöntő volt, mert Marie-Cécile valami mondvacsinált ürüggyel még aznap Williammal tartott, nem tért vissza Carhaix-ba, és nem is hagyta el többé Williamot. William halála után Marc, a sikeres gazdálkodó-üzletember minden bizonnyal lekörözte az öccsét ivászatban, mert olyan masszív alkoholizmust, mint Colley esetében, nemigen láttam.

– Az ember nem egységes konstrukció, alkotóelemei disszonánsak, így az ember ellentétes erők között vergődik, miközben az útját keresi, és mindegyre elárul önmagából valamit, bármerre lépik – magyarázta Marc Colley az intellektuális önref-

lexió igényével, amikor a literszámra megivott whisky, rum és kölnivíz együttese miatti 4,8-as véralkoholszinttel bevitték, egyébként nem először, a sürgősségre, majd detox után az osztályra. Még egészen friss voltam Morlaix-ban, és szoknom kellett, hogy az addiktológia helyett errefelé a krízisosztályokon mennek az elvonó kezelések. Ide torkollott egyébként is mindaz, amiben pszichét sejtettek, így olyan volt ez az elmeosztály, mint az emberi nyomorúság tarka patchwork-je, a testi-lelki nyavalyák kommunája, a kínlódás folyton frissülő kollekciója, szóval volt itt minden és mindenki, kivéve éppen Marie-Cécile-t a kacagásával, mert ő két hónappal később került a képbe.

– Kölnivizet? Hogy tudja meginni?

Colley úr csak bólintott, nem méltatta válaszra a kérdésemet, minthogy nem volt arra érdemes, hiszen ha megitta, akkor meg tudja inni. Viszont beszélt az öccséről, sőt leginkább Williamról beszélt, aki mindenben más volt, mint ő, mintha a kaleidoszkópnak olyan elemeiből alkották volna, ami belőle hiányzik. William halála egyébként Marc Colley-t és a gazdaságot külsőségekben nem rendítette meg, látszatra stabil maradt, sőt prosperált tovább. Mégis úgy érezte, hogy állandó lélektani hiánygazdálkodásba ment át, mióta az öccse és vele együtt mindaz, ami nehézkes, irracionális, sötét és problémás, elment. A rugalmas és ellenálló, életképes emberpéldány itt marad, mindenben sikeres, mégis gyötrődik valami megnevezhetetlen, értelmetlen hiány miatt. A gyakorlatias Marc Colley ezt sehogy sem értette, és szenvedett a jelenség érthetetlenségétől, ezért egyszerre kezdett el gondolkodni, hogy magyarázatra leljen, és inni, hogy az ismeretlen lelki nyavalyától megszabaduljon. De egyik sem sikerült, egyrészt mert nincs észszerű és könnyen konzumálható magyarázat minden nyomorúságra, másrészt az alkoholbőség, mint valami szellemi ártérbe öntött fáradt olaj, csak reménytelenül szétteríti a mentális hordalékot.

– Ha sokat iszom, kissé azonosulni tudok az öcsémmel, vagy azzal, ami William volt. De ehhez tényleg sokat kell innom, a whisky és rum sem elég. Bizniszmen vagyok, megtehetem, és tisztában vagyok mindennel. Ne is gondolja, hogy megérthet engem, vagy bárki más az itteni orvosok közül – Marc Colley önérzetesre itta magát, angol szavakat is csomagolt a franciák közé, és leplezetlenül csodálkozott, hogy még mindig értjük egymást.

– Azért megpróbálhatom, ha segít nekem, Mister Colley – mondtam neki ezúttal az anyanyelvén, és Marc Colley ekkor levedlett néhány álarcot, amit viselt.

– Ezt nem lehet megérteni, legfeljebb együtt élni lehet vele, erre nincs megoldás. Ne ajánljon nekem semmit, nincs szükségem másra, mint az elvonóra, majd hagyjon elmenni – ezúttal én bólintottam válasz nélkül, mire a fedezékek mögül végre előbújva, Mister Colley magától elbeszélte a dolgokat.

– William igazán boldog volt azzal a nővel, akit történetesen Marie-Cécile-nek hívnak, pedig William leukémiás volt, depressziós és lerongyolt alkoholista, a nő pedig egy szerencsétlen sorsú nincstelen. És én keserűen, fájóan irigyeltem és irigylem most is heves vonzalmukat és idomítatlan, vad szenvedélyüket, azt a mélységet,

amit én nem tudhatok megélni. Mert az embernek vagy egy sikeres cég profitja és a cégfejlesztés izgalma, vagy a nagy szenvedélyek izzása jut. A szenvedélyhez pokolrajárás kell, a könyvelés és a technológiai fejlesztés nem erre az útra visz. Tudja, szerintem anyám, aki nem bírta elviselni Williamet és hevesen gyűlölte Marie-Cécile-t, szóval azt hiszem, hogy anyám is egyszerűen irigyelte őket. Persze alig találkoztak, mert anyám közönséges, betolakodó, haszonleső prostituáltnak tartotta a nőt, és megszakadt minden kapcsolat köztük, de anyámnak nem volt igaza, mert lehet, hogy Marie-Cécile hajdanán kurva volt, de haszonleső nem, hiszen nem akart semmit magának, csak Mayát, a macskát tartotta meg, amikor William meghalt. És ez a nő, akit anyám züllött ribancnak nevezett, az egyetlen, aki enyhülést hozott William számára, aki egy pillanatra sem hagyta magára, és az öcsém boldogabban élt és halt meg, mint én remélhetem.

– Nem tudok anyámnak megbocsátani – folytatta remegve Marc Colley, mert a brutális dózisú antideliráns kezelés mellett is voltak tünetei, fejbúbja viaszosan fényleni kezdett a verejtéktől, de ragaszkodott, hogy befejezze – addig fenyegette és gyötörte Marie-Cécile-t, míg az öcsémmel el nem költöztek egy huelgoat-i szobakonyhás lakásba, ahol a nő segélyéből éltek, és ahol William öt évvel ezelőtt meghalt egy földre fektetett matracon. Semmit el nem fogadtak tőlem. Anyámmal megromlott a viszonyom. Egyébként nemrég újra férjhez ment, feltételezem, hogy új tárgyat talált a gyűlöletének.

Marie-Cécile mostanában több időt töltött a kórházban, mint kívüle, ezért néha kimenőt kért, hogy Huelgoat-ba buszozzon, és gondját viselje a macskájának, akit a kezelések idejére egy nagy halom krokettel meg a zuhanytálcába engedett vízzel egyszerűen bezárt a lakásba. Maya morózus és szeszélyes állat volt, William halála óta kelletlenül járt fel s alá a szobában, ki nem állhatta a helyet és a szűkösséget, s ha a gazdája arra vetemedett, hogy hozzáérjen, hát jól belemart. Marie-Cécile legutóbb majdnem kidobta az emeleti ablakon.

– Elegem van ebből a szép dögből, ez egy kurva, nem kell magának? – szegezte nekem a kérdést kimenőt kérve, és én könnyedén adtam, ha a macskáról van szó – biztos jobb dolga lenne, kapna libamájat meg mittudoménmitesznekmaguk, hát nálam nem kap, legfeljebb a pofájára, ha nem eszi meg a krokettet. Mit is képzel ez magáról?!

Nem jöhetett szóba a macska adoptálása, mert az örökös két- meg háromosztatú élet Franciaország, Magyarország és Erdély között, az állandó nyughatatlanság és a kényszerutazások miatt csak nyűg volna neki a lét velünk, különben is a macska annak való, aki valahol otthon van, a világ meg nem egy kordé, hogy ide-oda guruljunk benne, s ha már nem voltam képes egy rendes szakmát választani, hadakozzak csak idegen bolondokkal! Eszembe jutott anyám, és elkomolyodva válaszoltam:

– Nem vagyuk eléggé megállapodva egy macskához – mondtam mindenféle szofisztikált magyarázkodás nélkül. Marie-Cécile egy szót sem szólt, megszokta már

a hozzám hasonlók fellengzősségét, másnap meg állítóag kimenőre ment, hogy ellássa Mayát.

Négy felvétel volt délután, két öngyilkossági kísérlet egymás után, jelesül egy önakasztás és egy gyógyszermérgezés, volt egy mániás furor, és Madame Price a negyedik. Léon úr féltékenységi tébolyában ezúttal a nyolcvankét éves nejét akarta konyhakéssel lekaszabolni, majd a garázsban felkötötte magát, de a gyilkosságot megúszó feleség szerencsére levágta a kötélről. A gyógyszermérgezett beteg még aluszékony volt, a mániás viszont sokáig őrjöngött az elkülönítőben. El voltam velük rendesen foglalva, és még hátra volt Madame Price. Érthető, hogy ezek után alig vettem tudomást jelentéktelen osztályos ügyekről, például arról, hogy Marie-Cécile mégsem ment el kimenőre. Ugyanis a bejáratnál összeakadt Madame Price-szal, akit éppen az osztályra hoztak, és akiben azonnal felismerte William anyját. Price-né viszont nem ismert rá a régen látott menyére, akit a csillapíthatatlan szenvedés, a sokéves elhanyagoltság, a bőrbaj és az alkohol soványra és kéregszerűre cserzett. Marie-Cécile ekkor visszafordult az osztályra, és a macska sorsa egy időre eldőlt.

Madame Price rettenetes perszóna volt, rövid idő alatt kiborította az egész osztály sokat tapasztalt gárdáját, beleértve a legjámborabb ápolókat is. Öngyilkossági szándékát hangoztatva beszállíttatta magát a sürgősségre, ahol elegáns retiküljéből kifordított néhány üres gyógyszeres flakont, bizonyítandó, hogy ezek tartalmát mind bevette, és kijelentette, hogy mindenképpen megöli magát, az ok azonban nem tartozik senkire. Átirányították tehát a pszichiátriára. A szobáját szűknek találta, megfullad benne, de így legalább nem kell magát elemésztenie, mondta, ha megtesszük mi helyette, ezért az egyágyas cipősdobozból kétágyas kórterembe került, amihez négy másik beteget kellett átmozgatni. Nem volt hajlandó a többi beteggel egy légtérben étkezni, mert ilyen szörnyű társaságban átható rettegést érez, és tartott a hirtelen szívhaláltól, amint ellentmondást nem tűrve kinyilvánította. A szobájába kérte a vacsorát, amire az ápolók fellázadtak, én pedig kénytelen voltam Madame Price-ra ráparancsolni, hogy fáradjon ki az étkezőbe, mint minden rendes beteg az elmeosztályon.

– A következményekért Önt terheli a felelősség, tanú van rá, hogy erre kényszerített – közölte velem csukott szemmel és a legteljesebb megvetéssel, kizárólag angolul Madame Price, mivel nem volt hajlandó franciául megszólalni, noha huszonöt éve itt élt, és pompásan tudta a nyelvet – egyébként rendkívül ellenszenvesnek találom Önt – folytatta ugyanazzal a tónussal. Majdnem szép nő volt, közelebb a hatvanhoz, de alig látszott ötvennek, mert finom szerkezetű arca a diszkrét súlyfölöslegnek köszönhetően még nem esett be a járom- és az állcsont között, s a kesernyésen lefelé húzódó száj nem annyira rosszindulatot, mind inkább durcás jelleget adott neki. Aranyszegélyű pulóvert viselt, választékos darab volt, üdítően hatott az errefelé trendi igénytelenségben. Mereven ült, mozdulatlan, ápolt, kissé párnás ke-

zeit az íróasztalomra helyezte. Az aranypaszomány körbefogta a csuklóit és a nyakát, akár egy könnyed és divatos kaloda.

– Nincs ezzel semmi gond, Madame Price, az ellenszenv emberi dolog. Más orvossal viszont nem tudunk szolgálni, kénytelen lesz velem beérni, ezért próbáljunk szót érteni. Mindenesetre az étkezőben kell ennie a többiekkel, nincs okunk arra, hogy eltérjünk ettől. Madame Price nem nyitotta többé szóra a száját, és őszinte csodálkozásomra képes volt behunyt szemmel az ajtóig elmenni anélkül, hogy csak elbizonytalanodott volna. Igaz, mindössze két lépés a távolság, olyan kicsi az orvosi.

Még azon este elájult az étkezőben, mikor vacsorára kikényszerítették a szobájából, és olyan szerencsésen zuhant el, hogy nem sérült meg, viszont nagy riadalmat és felfordulást okozott. Ugyanez megismétlődött másnap reggel és ebédkor is, úgymint jelenés az étkezőben, szívre szorított kéz, ájulás. Jött a zaklatott ápolói delegáció, tarthatlan a helyzet, mit tegyünk, mert már kegyetlen bánásmódot emlegetnek némelyek. Kénytelen voltam a tüneteket a legkomolyabban venni, és szigorú ágynyugalmat elrendelni Madame Price-nak, aki ezentúl nem hagyhatta el a fekhelyét. Price-né lehunyt tekintettel feküdt, a szenvedés rezzenetlen maszkja alól kitűnő parfüm és diszkrét sóhaj elegye szállt fel, a diadal kellemes esszenciája. Ettől kezdve tálcán kapta az ennivalót, amit Jean-Jacques elkészített, és hol maga a segédápoló, hol egy nővér tolta be uzsonnáskocsin, ritkábban valamelyik beteggel küldette be. Marie-Cécile a Ludivine-nel esett kávés história óta sokat legyeskedett Jean-Jacques körül, hogy kiengesztelje, igaz, repetát soha nem kért, hiszen alig evett, olyan volt, mint egy két irányból bemetszett faág a vékony végtagjaival, csak a domború hasa emelkedett el rajta, mivel örökösen székrekedése volt. Rengeteg hashajtót követelt mostanában, s mintha a napokban még fokozódott volna az igénye. Egyik étkezéskor Jean-Jacques a szokásosnál is nagyobb lobogásban volt, hajtotta magát s a népet is, hogy mindenki igyekezzék, mert dolga van, és ideje nem lévén, rábízta Madame Price ebédjét Marie-Cécile-re. Marie-Cécile szó nélkül, készségesen elindult az előétellel, lecsóval, hallal, desszerttel és kávéval megrakott étkezőkocsival Price-né szobája felé, a hosszú és keskeny, beláthatalan folyosón, ami ráadásul kétszer is kanyarodik, amíg a tizenhatosba nem ér az ember, így már a kezelő mögött elveszett szem elől.

Mintegy másfél óra múlva egy sikoltás, majd szaladgálás kezdődött az osztályon, s úgy tűnt nekem, mintha pusmogást meg néha kuncogást is hallanék. Majd egyszerre két ápoló rontott be az orvosiba, és tájékoztattak, hogy Madame Price-nak borzasztó hasmenése van, elnézést kérnek, de nem tudják másként fogalmazni, kegyetlenül összecsinálta magát, két széles csíkban az ágyától a toalettig, és mivel attól tart, hogy itt megmérgezik, azonnal haza kíván távozni.

– Megoldható a dolog – nyilatkoztam –, mihelyst enyhül a hasmenése, kérésére hazaengedjük. Addig is adjanak neki szenet.

Hazafelé menet belebotlottam Marie-Cécile-be, ült a hegyoldalba vágott lépcső felső fokán, sodort cigarettával a szájában, s nézett valamerre az igazgatóság méhkaptár formájú épülete irányába. Mikor észrevett, kajánság csillant a tekintetében, de hallgatott.

– Most hallom Marie-Cécile, hogy nem ment kimenőre a múlt héten, ahogy megbeszéltük. Mi lesz akkor azzal a szegény macskával?

– Mi lesz, mi lesz? Megnevelem én, végre rendet tanul, s megeszi a régi krokettet is, ha nincs új! Fejcsóválva indultam volna tovább, mire utánam szólt:

– Mondja doktor, Anne Colley tényeg két csíkban fosta össze a helyet? Másfél heti hashajtómba került, de megérte! – dobszerűen kiemelkedő hasára csapott, és tölgyfakéreg arcában a száj, mint egy fejszével szakított hasadék, szétnyílt, s torokszaggató nevetése, akár a fából kiszabadult vadállat, sokáig kísért a hegyről lefélé.

Morlaix-ban bezárt az utolsó műkereskedés is, ahol vásznat és festéket lehetett venni, így kénytelenek vagyunk művészkellékért Carhaix-ba utazni. Morlaix és Carhaix között rendkívül kanyargós az út, a kétoldalról árkádszerűen összeérő hatalmas lombkoronák között szaggatottan ugrál a beszűrődő fény szerpentineken át, pokolian rosszul vagyok mindig ezen a szakaszon, hányingerem van. Hogy össze ne hányjam az autót, legutóbb meg kellett állnunk egy öbölszerű kiboltosulásnál, Morlaix-tól huszonhat kilométerre, ahol jobbra hegyesszögben leválik az út, és a stoptábla mellett egy szögben elfordult másik tábla áll. Oda sétáltam, és így el tudtam olvasni a feliratot: miel, alatta honey, legalul William Colley.